

Nulla enim Mater filium habuit, qui ad Matrem unice pertineret; nulla Mater Filium habuit adeo amabilem, atque perfectum; nulla Mater habuit pro adeo nobile, & tam igne divini amoris fuscendum; & nihilominus plures Matres mortuus sunt vel pro dolore videntes mori filios suos, vel pro timore videntes solum mortis eorum periculum. Quorundam igitur Virgo Sanctissima mortua non est in morte carissimi Filii quem tantopere diligebat, & quem videbat tantum pati supplicium? Inquiretis cum Sancto Bernardino, vivere illi majus fuisse Martyrium sine illo, quam mori cum illo; quia illi commotiens semel tantum Martyr fuisse; sed cum illi superstes esset, singula vite momenta totidem erant Martyria. Quod igitur mirabilis prodigium est, quam dicere vitam illi esse mortis speciem, & mortem, natura inuitata, illi fieri speciem vite? Idem.

Si in generali illa Confectione, quam peperit tragoedus ille Saluatoris exitus in omnibus discipulis eius, Virgo Sancta semper tranquilla permansit in malacia, & sentio expectans effectum promissionum Filii sui; qui firmitas comitari debuit eius fidem, & spem in hora mortis, cum post tot gratias receptas, exortitioque Virgines, post tot pignora ineffabilis felicitatis, quam illi destinabat Deus, post tot argumenta certitudinis verborum suorum; non licebat ei aliquid dubitare? cumque tot lumina abfulissent fidei suae obsecratione, quae illam subsequitur, reliquerant illi solum submissionem, & humilitatem, quae sunt Virtutis hujus fundamenta? Vosismet fugite gloriosam hanc Virginem omnibus ornata Virtutibus, gratis omnibus locupletatam, expirantem in extasi, & in rapto potius quam in agone, & convertentem extremos cordis sui motus in impetus consummatam caritatis. Reor vos hujus Mysterii magnitudine percitos considerare homines, Angelosque apud Sanctissimam Virginem congregatos ad extrema illius colligenda suspiria, & gemitus illorum communis parentis sui jacturam plorantium, & horum suavia modulamina Reginae suae coronas proferantium, mortis circumstantias permixtas cum triumphali apparatu, & tributum, quod naturae perfolvit, commendatas obsequiis eorum omnium, qui in Caelo, & in terra maxime nitent. Nullus dubito, quominus mortis hujus adeo sanctae, suavis, atque tranquillae imago aliquam efficiat in mentibus vestris impressionem, & in sensibus pietatis, quae vobis inspirat, in imo corde vestro dicatis: Tac, Domine, tu me in ista morte iustorum, atque ipse turbas, & dolores, qui ab extremo hoc momento separari non possunt, aliquid experiat ex hac beata tranquillitate, quae comitatur exitum Sanctissimae Virginis. Sed ad gratiam hanc obtinendam incipite vosmet a mundo divellere. Quomodo quodvis temporis momentum secum auferat vite vestrae particulam; facite, ut simul auferat partem inordinati hujus amoris, qui vos agglutinat terrae; facite, ut cupiditatis vestrae fundus exhauriatur, ut ita dicam, prout cursus anorum vestrorum absumeretur; scilicet vosmet invenietis amore creaturarum rerum vacuos; cum amor hic non proficere, nisi ad ejus desiderium sciendum. Vestra cupiditas cum viribus vestris confenscat; vobiscum sensum, & sine sensu affectiones interdicant vestra, ut sicut arbor, ad quam convellendam cura adhibita fuit, ex se corruit; & sine vi, animae vestrae a terrenis affectibus expedita; quibus tanquam radicibus adherent mundo, haud agere separentur; & ex femer concidant in Dei manus, qui seles offerat ad eas novissimo illo momento expectandas. Ex Speciminibus Orationum Pentagycorum, como 2.

Considerare possumus ardens Beatæ Virginis desiderium adveniendi Deum, & sese cum Filio suo conjugendi. Desiderium hoc quod agebatur, prout propius ad mortem accedebat, non oriebatur ex vite fastidio, neque passionem metu, sed ex puro amore, cui cum nihil satisficere posset in terris, iugiter ferebatur in Deum, qui futurus erat ejus in Caelo felicitas. Cum legitur illa sacra Biblia; inde eliciebatur sensus conformes sensibus cordis sui. Modosecundum dicebat, cum David: *Hei mihi quia incolatus meus prolongatus est: habitaculum meum habitaculum Cæli: multum incola fuit anima mea: (Psalm. 119. 5.)* modo conversa ad Deum dicebat illi: *Quomodo desiderat cervus ad fontes aquarum, ita desiderat anima mea ad te Deus. (Psalm. 41. 1.)* Sitivis anima mea ad Deum fontem vivum, quando veniam & apparebo ante faciem Dei. (Psalm. 141. 5.) Educ de custodia, & carcere corporis hujus animam meam ad conspectum nominis tui. Me expectant iusti, donec respicias me. (Psalm. 123.) coronam iustitiae, quam merita sum. Credibile est nonnuquam in corde suo, non secus ac Apostoli corde, fieri contrivisse certamen inter Dei amorem, & proximi. Hinc quidem amor Dei ostendebatur quantum profunderet illi mori, ut esset cum Christo? inde vero amor proximi illam urgebat, ut permaneret in terra pro Ecclesie nascentis utilitate. Cum ergo illi non alia voluntas esset, nisi Dei, omnimoda cum submissione dicebat illi; si adhuc sum populo tuo necessaria, non recuso laborem: Fiat voluntas tua, Incomparabilis Virgo, non labor, nec mors te un-

Fides, & spes Sanctæ Virginis in morte, & circumstantiæ, quæ mortem hanc fecerunt gloriosam, & sanctam.

Desiderium quod Virgo habebat mori, & amorem erga Deum.

præ gaudio, alii præ dolore mori; & quotidie videmus alios quidem præ tristitia, & merore, alios denique præ iracundia impetu contabescere. Quod igitur miraculum est, amorem affectum omnium vehementissimum, & ejus impressiones sunt æcissime, effectum hunc parere potuisse in corde mollissimo? Si enim non desierunt anime Sanctæ quas unica facti hujus ignis scintilla adduxit ad mortis propinquitatem, quæ sine singulari miraculo accidisset, puta in Sancta Theresia, cui seraphin ignito jaculo transverberavit, ut aditum aperiret sanctis ardoribus, quibus confictebatur: puta in Sancto Philippo Nerio, cujus colla contracta est, ut locum faceret divino huic igni: puta in Sancto Xaverio, qui sinum suum sibi aperiebat, ad evaporandas easdem flammam, quibus intrinsecus urebatur: quid nobis cogitandum est de Sancta ista creatura, cujus cor non prius motum recepit, quam amorem Dei, & in quo hic amor fecerat jure incrementum a primo vite suæ momento? Nonne fuit opus jugi miraculo ad prohibendum, ne facerit hic ignis absumeret subiectum suum? & quid aliud expectandum erat, nisi quod cor gloriose Virginis, quod tanto ardore cupiebat se cum hoc obiecto conjugere, quod ipsum adeo validis trahebatur illecebris, in sexcentas partes frangeretur, vel sancto languore contabesceret? Dicamus ergo, si gloria, & felicitas mortis pendet a causa, propter quam patitur, nunquam fuisse mortem pretiosorem coram Deo morte Virginis incomparabilis, post mortem Filii sui; quoniam non solum habere non poterat mortem nobiliorem, Caritate; sed etiam omnes amores ardentissimi, non fuerat nisi ignis scintilla si confecerat cum incendio cordis sui, quod fecit ut expiraret in caritate pro caritate, & per ipsam caritatem, quod est gloriosissimum omnium Martyrium. Hoc vere est singulare privilegium Matris Dei. Nos vero saltem optemus mori in caritate, ut mors nostra pretiosa sit coram Deo. Ex Specimine sermone como 4.

Nunquam ne tibi snaili hoc prælium caritatis, & perfectæ obedientiæ in corde Sanctissimæ Virginis? Donec impetus ardentissimus caritatis in Cælum avollet, opus erat, ut obedientiam omnem vim retardaret, effecere, ut præberet ascensum in terra permanenti; ut submissione Voluntati Dei succederet in cor suum ardenti desiderio videndi Deum, & idem amor jugularis motus, quos ciebat, efficeret, ut impatienter cuperet videre faciem Filii sui, & privationem sine murmure sustineret; ut cum docilitate expectaret, donec manus Dei importunum hunc sui corporis carcerem frangeret, quem in singula momenta frangere premebatur per violentiam amoris, ita offerens Æterno Patri purissimum Sacrificium, quod unquam receperit a mera creatura, eo quod obediens, ut viveret quando placeret Deo, quemadmodum filius factus fuerat obediens usque ad mortem, quemadmodum ille cupierat.

Specimen orationum Pentagycorum, como 2. Mirum est videre mortem, qui primus est, & generalis effectus peccati quod illam produxit in Mundo, quem admodum testatur Apostolus; mortem inquam exercere suam potentiam & imperium in innocentissimum omnium creaturam; illam quæ una vacua fuit ab omni genere criminum, videri penam subire, & illam, quæ dedit vitam mundo, subiectam esse morti. Crescit autem admiratio, ubi considero gloriosam hanc Virginem in ceteris rebus singularem fuisse, & immunes a legibus, quæ sunt omnibus hominibus communes, quoniam eduxit originem suam ab Adam, qui feret particeps peccati ejus, quod ipsa fuerit Virgo simul & Mater, quod sine dolore peperit, & tot alia privilegia, quæ illam incomparabilem statuunt, & nihilominus quæ illa hodie coronet omnia triumphans de morte, potius omnibus exiit, quasi in oraculo ejus confirmationem, morte videlicet omnes homines similes fieri; & quæcumque generis, fortunæ, immo etiam gratiarum, & meritum prerogativa alii aliis præstiterint, in Sepulchro omnes exquiri. Scio equidem non desse validas rationes auctoribus ad probandum hoc Dei, erga Matrem suam consilium, quamvis hæc una illis esset, quod Matrem Filii ipsæ a morte non fuerit immunis, quamvis esset Homo, a peccato minime obnoxius, & præterea supremum arbiter mortis, & vite; non decebat, ut mera creatura illud acquiesceret privilegium, quod neque Creator ipse sibi vindicare voluisset, tamquam oppositum rationi, propter quam se fecerat Hominem, videlicet ut propter salutem nostram mortem obiret. *Autem recens.*

Corpus Deiparæ, quævis morti obnoxium, non subito tamen sententiam in alios latam, ut subjaceret sordæ corruptioni; quæ illud a veribus deponit, abrolumque in pulverem redigeret. Equum erat, ut Dei Filius non ita se gereret cum Matre sua in consideratione puritatis animæ, & corporis ejus, quorum altera innocentia vocatur, & sita est in immunitate ab omni genere peccati, altera vero dicitur Virginitas, quæ præservat corpus a sordibus carnis, & efficit ut victoriam referat de infelici proclivitate, quæ nos ad sensuum voluptates impellit. Sicut autem duplici hoc puritatis genere Sanctissima Virgo inter

omnes meras creaturas effulsi dum viveret, æquum erat, ut Deus illi hanc distinctionem notam concederet post mortem. Quis enim ignorat, cum mors sit pœna, & loquitur Apostolus, stipendium peccati, corruptio, & putredo, quæ sequuntur mortem, & destructionem corporum redactorum in pulverem, esse consequens effectum ejusdem peccati? Ecce Deus per justitiam suam edicunt, nos huic humiliationi subiecit, quæ ostendit nihilum, ex quo sumus educati, & in quod reversuri sumus post mortem: ita ut non nisi in seculorum sine, cum homines alii egrediantur ex hoc statu humiliationis, cum Filius Dei reparabit eorum humiliata corpora, destructa, & quasi ad nihilum redacta: *Reformabit corpus humilitatis nostræ; (ad Phil. 3.)* ut idem Apostolus loquitur. Sed cum Virgo Sanctissima immunis fuerit ab omni peccati genere, nequaquam obnoxia fuit huic maledicto lato contra ceteros homines propter peccatum. Idem.

Inter rationes numero cæcantes, quibus Dei Filius tenebatur præterire in Matris Sanctissimæ gratiam tempus destinatum generali Resurrectioni, principem locum tenet puritas ejus, quæ cum satis illecebrarum habuerit, ut de Patris sinu in suam pertraheret illum, satis quoque fuit, ut ipsa quoque de tumulo usque in Dei tumulum pertraheretur. Hæc Virgo, Ennodius ait, vim habet omnia trahendi de Cælo: *Virginitas, quæ de Cælo omnia trahit; & inquit, ipsam de Cælo trahere omnes gratias, omnesque favores, quoniam potestatem habuit illum etiam trahendi, qui ejus est auctor. Sed nonne dicere possem ratione simili, ipsam omnia in Cælum attollere, ac trahere, qui naturalis ejusdem locus esse videtur; quo nihil iniquatum introire potest, & quo quicquid purum est suo fertur ingenio? Igitur Sanctissimæ Virginis Corpus, purius syderibus, & Empyreo, in terra mansurum erat, ex qua formatum fuerat, ut Cæli esset ornamentum, & obnoxium futurum erat putredini, & corruptioni? Hoc, ex Sanctorum Patrum sententia, Virginitatis privilegium est, in hac vita representare imaginem status Resurrectionis; sed si quis unquam hoc offendit, hoc Sanctissimæ Virginitatis contigit, quæ in Mundum ipsam edidit puritatem. Illa perfectæ hunc statum expressit: illa ergo fuit debuit hoc post mortem suam privilegio; quoniam puritas ejus non erat solum Virtus, sed etiam donum profus Cælestæ, quod cum illam præstaret super Angelos etiam, ut sanctus Bernardus ait, ipsa illis rationem hæc in se debet imitari. *Modum suæ Cæli, quorum forma adeo nobilis, ac fortis est, ut nullis sit impressionibus obnoxia, quas violentissima agentia possunt efficere; Ah! Quid melius meretur sui istud, quam Sanctissimum Mariæ corpus, quod Cælestæ potius erat, quam terrenum, & quod ne minimam quidem sententiam rebellionem expertum est? Si originalis gratia secum deferebat principium incorruptibilitatis in hominibus primo, ut mox illam in ceteros traderet; cur Virgo Sancta, quæ hanc habuit gratiam, neque illam amittit unquam, pure eodem non perficeretur? Verum est illam morti obnoxiam fuisse; sed, uti diximus, ut esset similis Filio suo, qui mori non tenebatur; ita ut dici potest non propter primum Adam, ipsam percoluisse hoc naturæ tributum, ut reliquos homines; sed propter secundum, qui est Filius ejus, qui cum noluerit secum dispensare ab hac lege, æquum non erat, ut Mater dispensaretur; sed propter probum, quod mortem subsequitur, videlicet putredinem, decebat, ut neutrum huic obnoxium esset, & de utroque dici possunt Prophetæ verba: *Non dabis Sanctum, unquam videre corruptionem.* Idem.**

Ratio alia, quæ impulsit Salvatorem ut in antecessum per præcoccam Resurrectionem illam educeret et monumentum, est amor gratitudinis, quæ innititur tot caritatis officiis, quot ab illa recepit, & quorum remunerationem differre nequaquam diu post mortem debebat, sed illam corpori simul, & animæ præstare. Ratio est, quoniam ab illius corpore præcipua reseperat adjumenta. Per corpus suum illi vitam dedit. Mens quidem contulerat per assensum suum: sed substantia, ex qua humanitas ejus coaluit, a corpore ejus desumpta fuit. Per corpus illam aligit, lactavit, illum allocuta est &c. Et quamvis actio, quæ ad animam tantummodo pertinet, nobiliores videantur, ut caritas ejus, altissima ejus contempletio, humilitas profunda; tamen habita ratione finis pro quo illam elegerat Deus, dici potest, Corpus suum in hoc præstitisse animæ, quod in illo maxima adimpleta fuit Mytheria, quoniam in sinu suo Salvator accepit navitatem, quod corpus ejus formatum fuit ex parte corporis sui, quod Sanguis ejus fluxit in venis illius; verbo, quod Filius Dei debet illi corpus hoc, cujus adpectus constituit accidentalem gloriam Beatorem. Quomodo illam negaret Matri, per quam alii eadem frui poterant? Si ergo reservat Deus corporibus, quorum mercedem suam post generale Resurrectionem, eo quod instrumenta fuerunt, & organa, quæ servierunt ipsi in obediens munibus suis, & si in eorum gratiam brevius efficit tempus, ut iusta adimpleantur Sanctorum amicum desideria, qui semper instam sibi venturum seculum

Sancta Virginitas dum viveret, ob oculos semper observabatur mors, & tormentum. Filii sui, ex quo vidit illum coram se expiratam.

Quæ fuerit occupatio Matris Dei ab Ascensione non Filii ad diem obitus sui.

Cur Dei Filius noluerit illi eximere a lege communi, quæ omnes homines morte damnati sunt.

Certum argumentum amoris non fuit erga Deum, ut esset desiderium videndi illum.

Equum erat, ut Sancta Virginitas corpus non constitueret a verminibus, & in pulvere redigeretur.

Mirum esse non debet si amor Dei inferre possit mortem Sanctissimæ Virginitati.

Virginitas puritas est inter præcipuas causas quæ coequeunt Deum, ut Beatiſsimam Virginitatem suscitaret, & corpus ejus in Cæli tractaret.

Gratitudo nis sensus exigebat ut Salvator Materem e Sepulchro educeret ante generale Resurrectionem.

corporibus suis propensionem, gratitudo quam habebat pro gloria Matris suae, nonne iuste postulabat, ut etiam in gratiam ejus brevaretur tempus, & minime expectaret terminum communem omnium hominum Resurrectioni destinatum, sed aliqua distinctione uretetur erga illam, quae ipsi tantum momenti, & essentialia officia praestiterat? Poterat illi videre se in possessione gloriae corporis sui, quin in partem vocaret illam a quo illud receperat? Pati poterat, ut corpus hoc, quod illi dederat vitam, tandiu mortis pabulum ferret? Nequaquam. Filius hic satis gratus est erga tantam Matrem: in illius sine vitam recepit, eamque illi in Sepulchro restituit. Illa eius Mater est, ille quodammodo Pater erit ipsius, vicissim vitam illi reddens; & quantum in Caelo animae a corporibus separat fuerit semper secretam sese cum illis coniungendi proclivitatem, & ante illud tempus eorum felicitas integre perfecta futura non est; Maria cum semper fidelissime Dei voluntatem compleverit, adimplebit suam, concedens illi, quod non potest non concupiscere, licet sit Beatissima; & hoc desiderium longe distat a desiderio sancti Pauli. Non quaerit a corpore suo separari, quod ejus viventes erat votum; modo cupit cum eodem conjungi. Haec Foederis arca non poterat permanere in terra aliena; opus erat, ut collocaretur in Caelo. *Iidem.*

Verum est Virginem Sanctissimam subjectam fuisse legi communis moriendi, quae non est amplius turpis, postquam hominum omnium Salvator semet illi subiecit, & saepe modus, & causa illam subeundi efficit gloriosam: sed a putredine, & corruptione, quae mortem consequuntur, & quae horrorem clement, Virgo Sanctissima preservanda fuit, & dici possunt de illa in hac occasione verba, quae dicta fuerunt in alia, de insigni quadam Regina, quae ejusdem erat figura: *Hae lex pro omnibus est constituta, sed non pro te. (Ezech. 15.)* Quemadmodum Sanctitas Filii tui per gratiam tibi fuit communicata, simulac esse coepisti per insignem privilegium; nequaquam obnoxia fuisti corruptioni, quae merita esse peccati plena; quandoquidem alioquin de terra migravisses in Caelum, & de hac vita in alteram sine hoc medio turpi, quod extremam humiliationem nostram constituit. Sed cum Dei Mater semper existeret Sancta, semper pura, & nunquam hanc amiserit innocentiam, quam habuit a primo vitae suae primordio; illa non debuit iure cum peccatoribus debitam. *Iidem.*

Cum puritas peccatoribus debitam. *Iidem.* non minus quam animae conulerit ad arrahendum in uterum ejus Eternum Verbum; quod est puritas eadem; inferendum est, hanc non minus illi jus contulisse ad generosam in tumulo incorruptibilitatem. Deus profecto ad tempus aliquod quibusdam Sanctis hoc privilegium communicavit propter hanc virtutem, quae corpora nostra ad Angelorum conditionem attollit; sed si quis unquam sui debuit hoc favore; hac fuit Virginitas purissima: si enim in natura quaedam sunt corpora incorruptibilia, cuiusmodi Caeli sunt, & sphaerae in quae violentissima quaevis agentia impressionem efficere nequeant: ah! quid melius hoc meretur privilegium, quam Sanctae Virginis corpus, cujus puritas Caelitibus erit potius, quam terrena; cum aliorum hominum corpus sit origo cupiditatum, & appetituum irregularium, & causa vulgaris omnium flagitiorum? Ibi enim regnat lex illa adeo repugnans Spiritui, de qua verba facit Apostolus: *Sentio aliam legem in membris meis repugnantem legi spiritus mei. (ad Rom. 7.)* *Iidem.*

Aliud jus incorruptibilitatis corporis Sanctae Virginis desumitur ex affinitate, quam habuit cum illo, qui eadem Sanctitas, & puritas est; quippe lex eadem, qua Dei Filius tenebatur, ne pateretur proprium corpus suum cum divinitate conjunctum in cineres redigi, coegit illam; ut praeservaret corpus Matris a dedecore, quod quodammodo restitisset in ipsum, eo quod ex alterius carne facta fuerat caro illius; & sicut sanctus Ioannes Damascenus eidem iniuxit principio ratiocinatur dicens, quomododiam illa, quae tulerat in utero suo essentialiam Sanctitatem, poterat corruptioni esse subjecta? & quomodo id conciliari potuisset cum gloria, quae illi cedebat ex partu Hominis Dei? Quomododiam vas, quod gloriosum hoc unguentum speraret, illius odorem non retinisset, neque primum sensisset effectum? Si Arca Foederis, quae non aliud erat, nisi Deiparae figura, consecrata erat ex materia, quae illam praeservare poterat ab iniuria temporum, & vermium pabulo; fuisse ne Sapientiae Dei majorem curam suscipere figuram, quam rei? operae pretium fuisset, ut Arca, quae nonnulli parum inanna complectebatur, illud haberet privilegium, quod negatum esset Arcae viventis, & Animatae quae gestavit Deum Caeli, & Mundi Salvatorem? Nonne hoc esset palam neglectio officia magis naturalia Filii Dei erga talem Matrem? *Iidem.*

Quemadmodum sanctus Paulus appellat omnium hominum corpora, corpus peccati; *(ad Rom. 6.)* mirum non est, si corpora aliquam sustineant imaginem peccati in distatione beatitudinis istius debita, & si ad aliquod tempus in tabum, & cineres redigantur. Sed alitis conditionibus Corpus

Mors ex quo illi fuit subiecta, vator non est amplius turpis; sed Maria esse debuit in hunc ab eadem virtutibus.

Maria puritas incorruptibilis in corpore in seipso.

Quomodo incorruptibilis in corpore in seipso.

Quomodo incorruptibilis in corpore in seipso.

nostrum descendere voluisti; sed ne diutius desere sanctam hanc arcam, cum qua foedus aeternum adeo iniisti, & per quod cum ceteris hominibus foedus facere voluisti. *Auctor Sermonum in omnia argumenta tom. 4. Mysteriorum.*

Præoccupata hac resurrectione singulare privilegium est, & gratia, quam fortasse uni concessit Genitrici suae; sed quavis nostra dilata sit usque in finem saeculorum, nihil nobis negligendum est ad eam perfectiorem, utilioremque efficiendam cura, quam gerere debemus conservandi puritatem corporum nostrorum ad exemplum Sanctissimae Virginis, & exhibendi membra nostra servita iustitia. *(ad Rom. 6.)* Profecto nihil melius nostrum nobis ostendit infirmitatem, abiectionem, & nihilum, quam tumuli aspectus, quo ferocis ocyus redigendi sumus. Frustra superba attolluntur maoluzae, frustra magna inferuntur Epitaphia; quocumque modo ibi sinus, semper videmur victi, & coram tanta hac funeris pompa, legimus, nos non nisi pulverem, & cinerem esse. Ecce humiliationem, quam nobis meretur peccatum, nos faciens reos mortis. Illud vero nos excitare debet, ut in hac vita ex corporibus nostris tot efficiamus instrumenta Sanctitatis, quod cum facta fuerint membra Salvatoris, qui caput nostrum est per affinitatem quam nobiscum contrahere voluit, imprimat in eorum cineribus virtutem virtutemque, quae illos asquendo de eorum sepulchretis excitabit. In hoc sita est spes Fidelium, hoc illos consolatur, hoc facit, ut patienter omnes vitz huius arumnas sustineant. *Hae spes peccata est in suo mo; (Job 19.)* in sanctus Job exclamabat. Verum quemadmodum resurrectio hac non erit similis in omnibus corporibus, & alia emergent ex tenebris sepulchrorum suorum luminibus nitentia, gloriosa, & immortalis, & alia de putredine ad supplicia migrabunt, & de cineribus ad flammam inferni; nostrum est videre quam corpora daturis firmi terra, ut sciamus quomodo in statu erunt a nobis recipienda. Si enim sordibus conquinata fuerint, & terrenis corrupta voluptatibus; si anima occupata fuerit, ut eorum commodis, ac deliciis infervierit; quid aliud ea manet, nisi misera aeternitas? Sed si illa in vita hac mortificaverimus; si illa a peccati labe praeservaverimus ad Sanctissimae Virginis exemplum, si illa usque ad ultimum instrumentis ad virtutem exercendam, quantum luce fulgentia prodibunt ex tumulo, & quam mercedem a puritatis auctore consequentur?

Fieri nequit, ut aliquis enarret excessum gloriae & magnitatem throni Virginis Sanctae. Neque mirum; quippe gloriae ejus, ut inquit Arnoldus Carnotensis, non est similis aliorum gloriae, sed peculiaris ordinem constituit. Locum tenet incomparabiliter elatiorem, quam Angeli, & ut aequum iudicium feramus, gloria quam possidet, non solum gloria est similis, sed eadem quodammodo ac gloria Verbi incarnati: *Gloriam cum Matre non tam communem iudico, quam eam. O Rex glorie!* liquet sane magnitudinem & magnificentiam esse propriam domus Sanctae tuae; hoc luculentius ostendit in Assumptione Sanctae Matris tuae. Hac erat gratia Sanctuarium, tu vero fecisti gloriam thronum; tu illum ita exaltavisti, ut te unum videat supra te. Illam coronasti Regnam universorum; Rex dumtaxat praecedit eam. Adeo gloriosa est, ut hanc diceres esse Dei ipsius gloriam, vel Deum illum omnem gloriam suam communicasse: tanta est, & adeo potens apud te, ut ne ipsa quidem valeat suis potentia magnitudinem intelligere. *Pater Noster in vita Jesu in Sanctis fuit.*

Remuneratio vitz gloriosa Sanctissimae Virginis gloria est, quae in Caelo, quod quodammodo infinita est. Si enim nec oculus vidit, neque auris audivit, neque in cor hominis ascendit Magnitudo remunerationis, quam praeparat Deus diligentibus illum, quis comprehendere poterit excessum gloriae, quo Deus in Caelo cumulavit illum, quem eum concepit, & peperit? Sancta Virgo recepit tria, quorum Deus unus pretium, & Magnitudinem potest comprehendere. Fillum, cujus Mater exivit; gratiam, quae ornata fuit; remunerationem, quam in Caelo recepit. Cum enim gloria, quae gavisa est, congrua fuerit Magnitudinis gratiae, quae illius germen est, & mensura; & cum gratia quam recepit congrua fuerit dignitati Deiparae, quae est infinita; gloria, quae fructus tantum superat gloriam, qua homines, Angelique fruuntur, quantum qualitas Deiparae superat qualitatem creaturae. Superat gloriam Virginitatis, quae prima fuit, & Regnae gloriam, quae ceteris praestat puritate. Superat gloriam Doctorem, quia pulcra est Stella matutina, & fulgoribus suis Mundum universum illustravit. Superat gloriam Martyrum, Apostolorum, & Angelorum, quia praestitit illis constantiam, zelo, & amore. Constituta in sublimiori parte Regni Filii sui, quibus plausibus declarata est Regina? Sed cum potestas, quam ibi habet, congrua sit ordini, quem tenet, quae nobis est spei ratio, & laetitia; quoniam potestas quam ibi recepit certos nos facit protectionis suae, & gloriae, cujus adit possessionem, nobis tunc est pignus illius, quae nobis promissa est? O suavem consolationem homini, qui in vita sua expressit Virtutes Reginae Virginum! *Pater Genitricis in solitudine Virginum.*

Quamvis resurrectio nostra dilata sit usque in finem saeculorum, nihil nobis negligendum est ad eam perfectiorem, utilioremque efficiendam cura, quam gerere debemus conservandi puritatem corporum nostrorum ad exemplum Sanctissimae Virginis, & exhibendi membra nostra servita iustitia.

Sanctae Virginis gloriae est incomparabilis.

In idem argumentum de magnitudine virtutis ejus & gloriae.

Maria Filius ab amore suo urgentur, ut Matrem resuscitent, eique suam gloriam communicet.

Illuxit tandem aliquando illa dies, quam tantopere concupivisti Sanctissima Dei mei Genitrix, dies haec, qua adimplenda sunt vota tua. Satis in terris vixisti, satis in hac lacrimarum valle plorasti, & in hoc exilio. Mors tandem huic finem facit, & scinditur Caelum, ut celebret hanc triumphum tuum. Sanctus Amor, propter quem tandiu elanguisti, hodierna die tibi mortem adfert; sed tibi fluxam, obscuramque eripit vitam, aliam tibi conserit gloriosam atque aeternam, & si offere Corpus tuum in monumentum, traducit animam tuam beatam, atque triumphantem inter caelestis Sponsi brachia, & in sinum Dei ipsius. Quid dico? Anima tua gloria quam principium resilit in Corpus tuum. Deus, qui recipit te in Regnum suum, & qui coronat te, nil vult desse tui felicitati; neque vult, Corpus hoc adeo innocens, & purum, unde humanam carnem suscepit, obnoxium permanere corruptioni, nec ut cetera, vermium pabulum fieri. Vix sepulchrum fuit in umbra sepulchri, cum praecipua resurrectio inde illud excitavit, & divina Virtus ad Calorum fastigium exivit. Quantum tement in terra humiliasti, tantum in Caelo eras glorificanda. Quantum profecisti ex gratiae donis, tantum gloriae donis eras cumulanda. Quantum gessisti curam huius adorabilis Filii, qui vitam mortalem desisti, tantum, erat aequum, ut ille gereret curam tui post obitum, reddens tibi vitz immortalitatem. Cum tali Domino nulla unquam sit factura, & quocumque stet nobis pretio illi servitium impendere, semper uberrima inde redit remuneratio. *Pater le Valois de Mystero Assumptionis.*

De Sanctissima Virgine id dicere possumus, quod Sanctus Paulus dixit de Filio ejus; humilitatem videlicet illius esse principium, atque mensuram elevationis ejus in gloria. Illa non ascendit, nisi quia & descendit. Nulla Creatura alius erecta fuit, quia nulla inferius se se abiecerat. Singuli gradus humilitatis illi gloriae singulos gradus promeruerunt. Omnipotens non fecit illi magna, nisi quia respexit humilitatem ancillae suae. Illa induta fuit gloria, quae decebat Deiparae dignitatem, quia qualitate ancillae susceperat. Thronus illi positus fuit in sublimiori Calorum parte prope thronum Filii sui, quia se fuit cum illo in Bethlehemico specu contumulerat. Exaltata est super omnes Choros Angelorum, quia se fuit infra omnes homines demiserat. Sanctissima Virgo pro humilitatem suam detrahit. Dei Filium de sinu Patris in suum; sed Deus eamque prope Filium collocavit. Pater hanc enim de terra in Caelum ascendit, & de centro humiliationum ad gloriam migravit. Hoc dico; verum hac de re mihi non persuasum est per humilitatem Sanctae Virgo meruit exaltari, sed nunquid per hanc eandem virtutem exaltari meretur? *Pater Genitricis in solitudine Virginum.*

Opera etiam, quam Sancta Virgo praestitit Filio Dei, principium est elevationis ejus in gloria. Si enim frigidus calix egeno in Domini nomine datus, suam in Caelo mercedem meretur, & si Deus rationem habiturus est elemosynam propter amorem illius misero erogatae perinde ac sibi collata fuisset, ad quem gloriae gradum Virgo Sanctissima debuit elevari, quoniam omnis opera ejus praestitit Filio Dei ipsius, cujus est vera Mater? Illa Filio Dei corpore formavit ex purissimis guttis Sanguinis sui, illum gestavit utero suo, illum suis lactavit uberibus. Quid illa non meruit curis, laboribus, vigiliis suis, quibus illum in puertia nutrivit? Ecce o Virgo principium exaltationis tuae; ut Filio tuo ministrares, fecisti, quidquid amor, & benevolentia suadere potest Matri, & ille, ut tibi honorem adhiberet, nihil eorum praetermisit, quod amor, & gratitudo dilectissimo Filio suadent. Induiti Deum fortitudine nostrarum infirmatam; & hic Deus indutus infirmitatibus nostris induit te fortitudine Dei. Illum tu nostra carne induisti; ille te gloria sua. Tu solum nube obvolvisi; tu aeternam Sapientiam infantem integumento caelasti; sed tu purissimis amictis fuisi luminibus aeternae Sapientiae. O quantum praeparat Deus mercedem animae, quae sibi haecdem praestitit servitium! *Idem ibidem.*

Videtur Dei Filius se se gessisse erga Genitricem suam instar Magni Regis, qui Regnam omni recipit honore die illa, quae eandem decorat corona. Praecedit illam, concommittatur, ad dexteram suam collocat; jubet a subditis omnibus illi deferri obsequia, suam illi potestatem imperpetuo verbo, illum regnare facit. Ita Rex Regum se gerit cum Regina Calorum die triumphalis Assumptionis ejusdem. Posuit in capite ejus coronam, & cepserunt manu, eamque secum regare voluit. Audax sane verbum, sed verum; Regnum Jesu non latius patet quam Maria. Ubicumque illi imperat, vult Matri Sanctissime cultum adhiberi, in Caelo, in terra, & in inferno. Omnis genua flecti debet adit Mariae Nomine, & lingua omnis debet confiteri, ipsam esse in gloria Filii sui, quemadmodum Filius est in gloria Patris. Impetrat peccatoribus penitentiam, & veniam, & iustus perseverantiam. Ad intercessionem illius gratiae conceduntur, ac dispensantur; Verbo; omnipotens

Sensus laceris, & gratulationis de felicitate rebeatissimae Virginis in Assumptione.

Elevatio, & gloria Sanctae Virginis in Caelo congrua est humilitati in terra.

Mariae gloriae est omissio, quae est omissio, quae praestitit Filio Dei super terram.

Quomodo Filius Dei erga Matrem se gessit, illius incoronatione.

Hic thronus non est, unde contra peccatores sua Deus te- la contorqueat; sed thronus equo misericordias largitur; non iustitiae thronus, unde proferat morsu ablationis; sed thronus gratiae, ubi non loquitur nisi de abolitione poenae. In terris Maria fuit thronus, in quo libentius Deus, quam ipsam alibi manit, & nunc in Caelo thronus est definitus, ut sit peccatorum asylus. Ergo peccatores non confundent accedere, dummodo accedant animo restituendi seclera sua, quia illius misericordia adhuc major est eorum nequitia. *Auctor recens.*

Hodierna die in Maria reperimus potentem Advocatam apud Iudicem nostrum, & Matrem misericordiae pro peccatoribus. Per vos mihi liceat ad adificationem vestram non secus ac ad consolationem mentem meam aperire. Ita est, Christiani, S. Bernardus dicebat; habemus Sanctissimam Virginem advocatam apud Filium, quemadmodum habemus JESUM CHRISTUM Advocatam apud Patrem. Et quis dubitat, quominus Maria cum sit Mater illius, qui quatenus Iudex prolaturus est sententiam vitae, ac mortis, Mater, inquam dilecta, Mater Sancta, Mater coronata gloria, hanc benigne non exaudiat? Quis dubitat, illam perorantem pro hominibus pro Maternitatis suae reverentia non exaudiri? Non sequitur inde eam a nobis elevari supra Filium suum, perinde ac sua maternitas illi con-

ferret jus exigendi ab illo, ut nobis criminum nostrorum veniam concedat. Absit, nos id ita intelligere. Licet per excessum confidentiae, nobis elaborentur quidam termini minus iusti, & diceremus, quod proferre non audeo, JESUM CHRISTUM exaudiendi Mariae preces complacere sibi in Caelo, etiam quandam exhibere speciem obedientiae, respiciendo semet tamquam Filium ejus, eandemque veluti parentem colendo; licet inquam, hoc pacto loquimur, haereticos fautores non magis scandalum inde sumere debeat, quam ex aliis locutionibus profusum similibus, quibus Scriptura, cum ait, Deum coherentem Solis cursum, obedire voluisse voci hominis: *Obediens Domino voci hominis;* & cum addit Deum, licet Deus sit, spondilla, se facturum voluntatem timentium ipsum: *Voluntatem timentium se faciet.* Sed hac defensione non indigemus; termini quippe quibus utimur, loquentes de testate sanctissimae Virginis pro se probantur, & nulla censoria nota possunt labelatari. Dicimus enim, illam orare JESUM CHRISTUM, non dicimus illam imperare JESU CHRISTO. Ceterum addimus, JESUM CHRISTUM postquam olim Sapientissima Matri suae obedit, nunc quoque faciles illi aures praebeere cum omni honore, & observantia, quam in aeternum illi praestiturus est, propter perlo- que dignitatem, & meritum. *Patet Bourdaloue.*

DE DEVOTIONE, ET CONFRATERNITATE

ROSARIUM MONITUM.

Hactenus collegimus rerum supellectilem dispositam, secundum communia Sanctissimae Virginis Mytheria, in quibus Auctores de illis agentis nobis uberem rerum curiam suppeditaverunt. *ex quibus plures Sermones conscripsi possent: sed non desunt aliae plures festivitates instituta in Beatae Virginis honorem, quae licet non sint ex numero Mytheriorum, quae passim sollemniter ab Ecclesia celebrantur, aut recoluntur, probantur tamen, utpote quae magno sunt adjumento ad fidelium pietatem fovendam, devotionis Spiritum excitandum, qui sensum, & sine sensu ad unum respectu, & sine quo Dei cultus, pietas fidelium insignis recipere detrimentum.*

quibus plerumque Sermones habentur, & quae integra volumina flagrant, illos tantum eligimus, in quibus Auctores de illis agentis nobis uberem rerum curiam suppeditaverunt. ex quibus plures Sermones conscripsi possent: sed non desunt aliae plures festivitates instituta in Beatae Virginis honorem, quae licet non sint ex numero Mytheriorum, quae passim sollemniter ab Ecclesia celebrantur, aut recoluntur, probantur tamen, utpote quae magno sunt adjumento ad fidelium pietatem fovendam, devotionis Spiritum excitandum, qui sensum, & sine sensu ad unum respectu, & sine quo Dei cultus, pietas fidelium insignis recipere detrimentum.

PARAGRAPHUS I.

Multiple Synopsi Sermonum hujus argumenti.

Salutate Mariam, qua multum laboravit in vobis. *Ad Rom. 16.* Hac verba sunt S. Pauli Apostoli in Epistola, quam scribit Ecclesiae, quae colatere incipiebat Romae totius orbis Metropoli. Inter cetera Christianis etiam commendat, ut nomine hanc salutem dicant Matronae Nobilitati, cui Nomen Maria, quae omnes curas, suaeque bona impenderat in nascentis hujus Ecclesiae progressum. Sed per vos liceat mihi hodierna die ut istidem verbis Apostoli, ut commendem vobis et salutem dicere non quidem mera urbanitatis causa, sed pietatis sensu, & animi grati officio Mariam aliam, quae toto Caelo majoris est meriti, & cui nos multo plura debemus, quia longe alia ratione salutis nostrae, paci, & omnium hominum felicitati prospexit. Hec Maria est Dei Mater, Mediatrix hominum apud Filium suum, Regina Caeli, Magnificencia Dei, spes peccatorum, qui iusti debent post Filium ejus omnia bona, quae sunt habituri. Hanc Mariam ut salutem saepe vos obsecro, & obsecro cum omni sensu reverentiae, observantiae, fiducia, quam meretur ejus dignitas, & beneficia, & ad quam nostra nos cogit utilitas. *Salutate Mariam, qua multum laboravit in vobis.* Salutatio, quam illi dicere vos oro, non est officium aliquod urbanitatis, quale praestare solent illi, qui principibus viris obsequuntur: hanc illi nuntiata fuit partim ab Angelo caelitus dilapso, partim a Sancta Elisabetha divino spiritu, quae illi manum extremam admovit, perleclit, & tamquam vultissimam Orationem omnibus recitandam proposuit.

Hac igitur Oratione in honorem Beatae Virginis consecrata, quae toties in Rosarii recitatione reperitur, nos adducit, ut pro textu hac eligamus S. Pauli verba, *Salutate Mariam, qua multum laboravit in vobis, & ostendamus t.*

Rosarii orationem, & cultum, qui Mariae adhibetur in hac Confraternitate, cultum esse, & orationem Mariae acceptissimam. 1. Quo sensu, & qua intentione recitare debeamus hanc orationem, & cultum huic praebere, ut sit Mariae acceptus, atque iucundus.

Ad primum punctum replendum ostendere possumus cultum huic, quem praestamus Mariae illi esse carissimum. 1. Quia pietas eorum qui recitant Rosarium, recolit gloriosissimos illius titulos. 2. Quia magnum illius potentiam fatentur. 3. Quia celebrant illius Sanctitatem, & laudes. Hoc pacto Confratres texunt Coronam Mariae, quae illi est gloriosissima, & sunt imitatores S. Gregorii Nazianzeni, qui honoraturus eminentia dona incomparabilis hujus Virginis texerat orationem compositam ex sublimioribus Mariae Privilegiis. Qualitas ejus Genetricis Dei, ceteris praestat: qui enim dicit Matrem Dei, dicit quidquid sublimis sibi praesentari valeat spiritus hominis, & illam cumulat gloria, ad quam Deus illam potuit elevare. Ad constituendum sublimem huic gradum, & hanc dignitatem, oratio haec instituta est per eadem verba, per quae maternitas haec illi fuit nuntiata. Singularis hujus gratia in illa memoria excitemus: quis autem dubitare potest publicam hanc confessionem, quae fit augustae hujus dignitatis Deiparae, quae Maria decorata fuit, illi acceptorem non esse prae alio quocumque gloriae titulo, quo illam honorare vellemus? Num timentum est, ne haec oratio toties repetita illi fastidium creet? Quin immo e contra dicendum non est, sicuti Seraphin non cessant beatorum sedem replere eodem cantico, quod Caeli omnes repetunt, aeternumque repetent cum illis, hymnum huic caelestem eorum constituere felicitatem, cum sit divinae gloriae compendium? Ita etiam Rosarii Sodales incessanter novo zelo, recentique pietate instaurant orationem, in qua gloriosa divina Maternitatis qualitas continetur, quam Maria semper eodem cum grati, humilisque animi fenu excipit. Ita ex hac dignitate magna ejus oritur potestas, cui comparanda non est potestas Sanctorum; cum quidquid est infra potestas.

Ad primum punctum replendum ostendere possumus cultum huic, quem praestamus Mariae illi esse carissimum. 1. Quia pietas eorum qui recitant Rosarium, recolit gloriosissimos illius titulos. 2. Quia magnum illius potentiam fatentur. 3. Quia celebrant illius Sanctitatem, & laudes. Hoc pacto Confratres texunt Coronam Mariae, quae illi est gloriosissima, & sunt imitatores S. Gregorii Nazianzeni, qui honoraturus eminentia dona incomparabilis hujus Virginis texerat orationem compositam ex sublimioribus Mariae Privilegiis. Qualitas ejus Genetricis Dei, ceteris praestat: qui enim dicit Matrem Dei, dicit quidquid sublimis sibi praesentari valeat spiritus hominis, & illam cumulat gloria, ad quam Deus illam potuit elevare. Ad constituendum sublimem huic gradum, & hanc dignitatem, oratio haec instituta est per eadem verba, per quae maternitas haec illi fuit nuntiata. Singularis hujus gratia in illa memoria excitemus: quis autem dubitare potest publicam hanc confessionem, quae fit augustae hujus dignitatis Deiparae, quae Maria decorata fuit, illi acceptorem non esse prae alio quocumque gloriae titulo, quo illam honorare vellemus? Num timentum est, ne haec oratio toties repetita illi fastidium creet? Quin immo e contra dicendum non est, sicuti Seraphin non cessant beatorum sedem replere eodem cantico, quod Caeli omnes repetunt, aeternumque repetent cum illis, hymnum huic caelestem eorum constituere felicitatem, cum sit divinae gloriae compendium? Ita etiam Rosarii Sodales incessanter novo zelo, recentique pietate instaurant orationem, in qua gloriosa divina Maternitatis qualitas continetur, quam Maria semper eodem cum grati, humilisque animi fenu excipit. Ita ex hac dignitate magna ejus oritur potestas, cui comparanda non est potestas Sanctorum; cum quidquid est infra potestas.

potestatem Dei, Maria potestati subiacet, quandoquidem coronata est tamquam Caeli, terraeque Regina. Rosarii devotio excitat in Maria memoriam dignitatis Deiparae, suaeque potestatis, simulque illius sanctitatis, aliarumque Virtutum, quibus gloriosa haec privilegia promeruit: hanc enim cetera est Magnitudo, cuius tamen primus annulus est humilitas, & puritas Mariae, quod Rosarii Confratres praedicant; ideoque per orationem, quae constituit essentiam Societatis eorum, commendant qualiter Matris Dei, potestatem ejus, omnesque Virtutes illius.

Pro puncto altero ostendere possumus sensus, quibus ostendenda est Oratione Rosarii Regine Caeli, ad tria redigi capita. 1. Ad sublimem estimationem personae ad quam haec Oratione confugimus; & haec idea est, quam nobis magna illius adstruit potentia. 2. Ad tenerum affectum erga illam, quam nostram Matrem esse gloriamur. 3. Tandem ad firmam confidentiam id impetrandi, quod ab illa petierimus. Tales sunt sensus, quos fovere debent Sodales Rosarii recitantes. Profecto qui se se offert Principi eum alioque, non ne prae se ferre debet magnam illius estimationem? Sed cumam se offerunt, & eorum quo fiunt se Confratres? Nonne eorum Caeli, terraeque Domina? Deus nonne in manus ejus omnes gratias collocavit? Illa nonne rivulus est, per quem gratia manare debent? JESUS CHRISTUS illas largitur; hic Caput est, a quo omnes manant infusus: sed hic transeunt per Mariam, qui in Myrtae JESU CHRISTI Corpore habetur veluti Colum, per quod Divinus Filius gratias omnes veli pertransire. Si ut a JESU CHRISTO audiamus, credere debemus, inquit Apostolus, ipsum infinite magnum esse, & omnipotentem; opus est etiam, ut confugiens ad Mariam illam deprecaturus, habeat sublimem ideam potentiae ejus, & tenerum illius amorem adiciat: haec est sententia illa digna fideli servo Mariae, quam nobis inspirat qualitas Matris Dei. Illa nos amat, recipit enim Christianos omnes tamquam filios, & Rosarii Sodales tamquam dilectos suos. Illa nos omnes recepit in numero Filiorum suorum, cum Jesus Christus loquens illi de S. Joanne dicit, *quod omnia in me fecerunt.* *(Jo. 19.)* *Unde praesertim eos diligit, qui se se deoverunt illius ministerio peculiari modo.* Ab illis amorem pro amore expectari, non ne Ecclesia in ora ejus ponit in diei officio: *Ego diligentes me diligo?* *(Prov. 8.)* Si eorum Mater sum, amorem, quo illos complector, non ne illi erga me se se gerere debent tamquam Filii, non solum pro opera exteriora, & labiis suis recitantes quaedam precum formulas, sed per amorem cordis, quod fit emanatio amoris Dei; quidquid enim facit pro Sodali Rosarii, illis confidentiam, non secus ac amorem inspirat. Profecto non ne salutem nostram conclusit tribuens consensum suum verbo Angeli, qui Dei nomine salutavit illam? & quoties Confratres hanc crederentur orationem, instaurant memoriam magis hujus beneficii, quod in illis amorem, & confidentiam debet excitare. Itaque totis precoribus afficiamus Mariam veneremus, S. Bernardus ait, *quis sic est volutus ejus, qui totum nos habere voluit pro Mariam.* *(Serm. 2. Nat. Virg.)* Amor, & confidentia Societatis non potest melius fundari, quam devote recitando orationem, quae illis ob oculos ponit ingentem Mariam estimationem apud Filium, cuiusque studiis ad implorandum ejus auxilium in omnibus necessitatibus nostris. Tot annorum experientia non ne satis probavit, Mariam nunquam deesse fidelibus servis suis; & frequentia miracula, quae in eorum gratiam operatur sunt totidem monumenta probantia ipsam posse, & velle illis ferre opem in omnibus occasionibus. *Auctor Sermonum in omnia Ethica discipulis argumenta: tom. 2. Mytheriorum.*

In Rosarii devotione tria deprehendo, quae magnam adstruere debent ideam felicitatis eorum, qui Sanctae huic Confraternitati nomen dederunt. 1. Aeternum bene orandi. 2. Modum bene vivendi. 3. Utilitatem bene moriendi. At societas in hos fines instituta, & Confraternitas, cujus cultum adeo purus est, munus adeo Christianum, tanta, & adeo peccata privilegia; nonne approbanda est, sicut approbata fuit ab Ecclesia? Talis Rosarii Confraternitas, cujus qui sequitur, & observat Spiritum institutionis, dicitur bene orare, tenetur bene vivere, & esse ad bene moriendum dispositus. Profecto non quid dicam nisi ad edificationem, doctrinamque vestram, assero in ea consideratione, quam a nobis fieri jubet Ecclesia in Mytheria JESU, & Mariae, a nobis inveniri. 1. ferretur bene orandi. 2. In exemplis, quae nobis proponit, modum bene vivendi. 3. In Indulgentiis, quae nobis concedit, consolationem bene moriendi. Hoc argumentum est, ac partitio Sermonis. *De sumptum ex Elogiis Illustrius Sanctorum, & Mytheriorum.*

Ex omnibus obsequiis, quae fideles in Ecclesia praestant gloriosae Virgini, ostendi potest. 1. Illam prae ceteris honorari pro Rosarii devotionem. Ratio est, quia hoc est revocare memoriam honoris, qui illi Deus ipse deulit, Angelum deputans, qui nuntiaret illi, ipsam delectam fuisse suorum Matrem Salvatoris Mundi: ita ut quoties haec salutatio repetitur, singulis vicibus idem illi deferatur honor, qui tuar illi delatus fuit. Hinc

sequitur, quod subeantes in locum Angelus, qui gloriae sibi venit legationem suam erga hanc Angelorum Reginam; eodem perfungimur munere, eademque legatione, ideoque haec devotio nobis in honorem cedit. Ita Reges, & Principes sibi honorificum esse censuerunt, si admitterentur in hoc precum commercio cum Ordine, qui profiteretur Sanctissimam Virginem colere hac Sancta praxi.

2. Devotionem hanc praebere tuta, & facilia salutis adminicula, qui in Sancto hoc Sodalitio adscribantur. Haec autem adminicula sunt, fideliter iungi inhaerentibus illi officiis, quae complectuntur ea, quae magis necessaria sunt ad vitam Christiano homine dignam ducendam, & quae celestia promerentur subsidia, quae promittuntur illis, qui fideliter eadem officia praestiterint.

Pro Sermonis hujus argumento desumi potest, Institutionem, & devotionem Rosarii instaurasse primum Christianae Religionis fervorem, & ostendere in Ecclesia imaginem vitae primorum fidelium. S. Lucas in actis Apostolorum paucis verbis divisionem suppeditat, quibus describit vitam eorum, quibus erant primitiae Spiritus. Ait enim 1. illos ita fuisse caritatis vinculis conjunctos, ut omnia in se videtur eorum *et anima una.* 2. Narrat illos fuisse perseverantes in oratione. *(Act. 3.)* 3. Illos edicasse Mundum universum Sanctitatem vitae suae, ita ut numerus eorum, qui convertebantur illi eadem pietatis eorum atque Virtutis, magis, magisque in singulos dies augetur: *Habentes gratiam ad omnem plebem: Dominus autem augetur, qui salvi fiere quotidie.* *(ib.)* Nescio utrum magis naturalis fieri possit hypostiposis morum, qui floruerunt in Ecclesia, statim ac Rosarii devotio predicata, recepta, & instituta fuit.

Primum. Facta fuit statim Societas personarum cujuslibet aetatis, sexus, conditionis qui simul per caritatem christianissimis conjuncti vinculis unanimi consensu in eundem finem conspiraverunt, non quidem coronandi se rosis, ut loquitur Scriptura de coetu impiorum, sed offerendi Deiparae coronam millies gratiorem, & pretiosorem quam si ornata esset omnibus Mundi Margaritis. Corona haec Rosarium dicitur, compositum, uti diximus, ex duabus praestantissimis orationibus, ad revocanda in mentem populum praecipua Mytheria vitae Salvatoris, & Mariae. Societas ingenuum consentium eorum, qui illi adscriberentur, similem consensum primorum Fidelium *Secundum* cuius religionis observantibus, in cura, & assiduitate eorumdem precum, quae tuar constituta fuerunt, & dispositae in eum ordinem, quem nemo ignorat, ubi procul dubio praesidet Spiritus Dei, & ostendit hoc inventum fuisse Ecclesiae procuratum ad tuendam, servandamque Religionem, pietatem, & mores bonos; *Dignitas Dei est hic.* Deus manum iniecit contra censuram, & omnes Haereticorum conatus ad devotionem hanc abolendam, quae est tamquam cautio ex parte Salvatoris, & Sanctissimae Matris ejus, illam esse permanentem, donec Religio, & Ecclesia floreat; & si unquam interperit, pietatem quoque, & Dei cultum eundem existim subituro.

3. Praecipua similitudo, quae deprehendi potest inter confratres in unum collectos, primoque fideles, est vitae eorum exemplum, quod talem habuit effectum, ut visum sit renovare omnem Ecclesiae faciem vitae mutatione quam fecerunt per hanc devotionem conjunctam cum publica adificatione, quam dederunt fidelibus omnibus. Conversiones in dies singulos fiebant: nobiles viri simul & mulieres ceteratim nomina dabant huic Confraternitati; nationes omnes, ad quas haec se extendit devotio, eandem pietatem, eundemque fervorem in obeundis Religionis officiis testate sunt; ita ut qui comparationem instituerit inter statum, ad quem Christianitas redacta fuit antequam illi Rosarii devotio reciperetur, cum statu, in quo visum est fere statim postquam recepta fuit, non dubitet asserere, Rosarium renovasse spiritum, primumque fervorem primorum Fidelium in omnibus Civitatibus, & Regnis, ad quae haec se se extendit devotio.

Extimus institui potest sermo de his sensibus, cum quibus Rosarium recitandum est; videlicet cum eodem spiritu cum quo institutum fuit. Neque enim ore tenus recitandum est; cor loquatur oportet, & tota Confratris vita sit imago Sanctissimae Virginis exemplum representans. Primum, sicuti cum illa ingreditur in societatem Mytheriorum gaudii, strenue adicare se debet omnibus Mundi voluptatibus. 2. Sicuti ingreditur in societatem Mytheriorum doloris, sustinere debet cum submissione omnes vitae dolores. 3. Sicuti ingreditur cum illa in societatem Mytheriorum gloriae, cum zelo, & perseverantia admitti debet ad Caeli gloriam atsequendam. Hi tres sunt articuli Contractus Societatis inter Sanctam Virginem, & Rosarii confratres, & tres necessariae conditiones ad illud rite recitandum.

Applicari peculiariter potest devotio Rosarii idea, & conditiones, quas Patres, ac Theologi tribuunt devotio generaliter sumpta. 1. Devotio generatim secundum vim, & nominis significationem est devotio cordis servitio Dei, quae assumitur per publicam, aperreamque professionem; quapro-